

Tema

Nye perspektiver på evalueringsformer i universitetspædagogik

Årgang 12 nr. 23 / 2017

Titel

Anmeldelse: Den gode opgave

Forfatter

Lotte Rienecker, Peter Stray Jørgensen et.al.

Anmelder

Jakob Matthiesen

Sidetal

94-96

Udgivet af

Dansk Universitetspædagogisk Netværk, DUN

URL

› <http://dun-net.dk/>

**Betingelser for
brug af denne
artikel**

Denne artikel er omfattet af ophavsretsloven, og der må citeres fra den. Følgende betingelser skal dog være opfyldt:

- Citatet skal være i overensstemmelse med „god skik“
- Der må kun citeres „i det omfang, som betinges af formålet“
- Ophavsmanden til teksten skal krediteres, og kilden skal angives ift. ovenstående bibliografiske oplysninger.

Den gode opgave - Håndbog i opgaveskrivning på videregående uddannelser

Anmeldt af Jakob Matthiesen, cand.mag., lektor, Professionshøjskolen UCC

Lotte Rienecker og Peter Stray Jørgensen. Med bidrag af Signe Skov, Vanessa Sonne-Ragans, Lotte Thing Rasmussen, Charlotte Wien, Kirsten Remvig og Ida Klitgård.

Samfundslitteratur, 5. udgave, 2017

ISBN: 978-87-593-2917-7

Den gode opgave er en håndbog for studerende, som er svær at komme uden om, når man underviser på en videregående uddannelse. Den udkom første gang i 1997 og er nu kommet i 5. udgave. Jeg brugte selv bogen i dens tidlige udformning, da jeg for en del år siden skrev speciale på Københavns Universitet. I dag, hvor jeg underviser og vejleder studerende på en professionshøjskole, kan jeg konstatere, at mange af dens anbefalinger indgår i mit repertoire af redskaber og anbefalinger. Og det er jeg ikke alene om. *Den gode opgave* er ikke bare en støtte for studerende til at skrive opgaver, den er for mange undervisere på videregående uddannelser også blevet normsættende for, hvad der er en god akademisk opgave.

Tag for eksempel Rienecker og Jørgensens "opgavepentagon", figuren, der med sine fem hjørner illustrerer grundstenene bag en akademisk undersøgende tekst: 1. problemformulering, 2. formål, 3. empiri, 4. teori/metoder/videnskabsteori, 5. fremgangsmåde. Jeg har selv brugt denne figur utallige gange i forbindelse med undervisning i akademisk skrivning og opgavevejledning, fordi det både er en anskueliggørende og fleksibel model. Nu pryder pentagonen bogens omslag og er trykt på glat papir, således at figuren ikke kan bare ses, men også mærkes, når man tager bogen i hånden.

Den gode opgave er talerør for et særligt ideal for opgavebesvarelser. Nemlig et ideal om fagligt underbyggede, videnskabeligt argumenterende og sprogligt entydige tekster, der undersøger et afgrænset emne. Men andre ord et tekstideal, der tager afsæt i den angloamerikanske videnskabelige tradition. Det er idealet om transparente undersøgelsesmetoder, som Rienecker og Jørgensen overfører til de studerendes opgaver. Det transparente sætter sig også spor i den måde, hvorpå bogen henvender sig til læseren. Den forklarer, begrundes og eksemplificerer med stor tydelighed det, som ofte ikke bliver sagt direkte af underviseren: Det gælder både mål (hvad karakteriserer en god opgave?) og proces (hvordan skriver man en god opgave?). Den forklarer de grundlæggende videnskabelige idealer, der ligger bag opgaveskrivningen, og den viser, hvordan den studerende kan omsætte dem til opgavetekst.

Bogen er med sine over 400 sider en grundig indføring i opgaveskrivningens kunst. Men den er opbygget i flere niveauer, så den ikke behøver at blive læst fra start til slut. Overskrifterne er anvisende og oplysende, for eksempel: "Problemformuleringen styrer opgaven som ét argument", og der er overskuelige bokse og punktopstillinger med de vigtigste pointer. De studerende, der ønsker det, kan fordybe sig i den uddybende tekst, og der er mange eksempler på formuleringer fra studerendes besvarelser, hvor nogle tjener til advarsel, andre som eksempel til efterfølgelse.

Den gode opgave giver ikke kun indføring i selve opgaveskrivningen, men også i afgrænsning og emnevalg, litteratursøgning (herunder de mange muligheder for at bruge elektroniske resurser), selve skriveprocessen og samarbejdet med vejleder. Altså det, som omgiver selve opgaveskrivningen, men er afgørende for et godt resultat. Det gælder både set fra den studerendes side og også for vejlederen/underviseren, som kan bruge bogen som et afsæt og diskussion med de studerende om, hvad der gør en opgave god. Bogen er præget af forfatterens omfattende erfaring i at vejlede i opgaveskrivning. Og derfor giver den gode svar på nogle af spørgsmål, man tit møder som vejleder. For eksempel: Må man skrive "jeg" i en videnskabelig opgave? Hvor langt skal et metodeafsnit være? Hvad skal der stå i en indledning? Ikke at bogen giver lette svar på svære udfordringer. En af kvaliteterne ved *Den gode opgave* er netop, at den anviser standardstrukturer, som underviser og studerende kan vælge at følge, men også, hvordan de kan tilpasses og varieres.

En af de ændringer, der er kommet til siden den 4. udgave fra 2012, er et nyt kapitel om videnskabsteori i opgaven skrevet af Vanessa Sonne-Ragans. Kapitlet har styrket bogen, fordi det tilføjer et nyt aspekt til bogens grundlæggende intention om videnskabelighed ved at vise de grundlæggende videnskabsteoretiske positioner og tankegange, man kan anlægge i en undersøgelse. Kapitlet formidler et abstrakt og for nogle svært tilgængeligt stof klart og ligetil og giver konkrete anvisninger til, hvordan man som opgaveskriver inddrager de videnskabsteoretiske refleksioner i de skriftlige opgaver.

Den gode opgave har en stor målgruppe, nemlig opgaveskrivende studerende på alle landets videregående uddannelser. Det er en målgruppe, som spænder fra fagorienterede universitetsuddannelser til professionsorienterede uddannelser, hvor det ikke kun er forståelse og indsigt, men også refleksioner over den aktive udøvelse af faget, som er opgaveskrivningens emne. Bogen imødegår udfordringen ved at inddrage konkrete eksempler fra mange forskellige slags uddannelser og ved at holde fast på, at det er de samme videnskabelige normer, der styrer opgaveskrivningen på de forskellige uddannelser. Og det er jo sandt. Uanset hvilken uddannelse den studerende læser, så er det grundlæggende de samme tekstlige idealer, der afgør, om en opgave bliver bedømt som god eller mindre god.

Når jeg alligevel nævner udfordringen ved at skrive til så stor en målgruppe, skyldes

det, at den problemorienterede opgavetype – som *Den gode opgave* fokuserer på – ikke længere er så enerådende i uddannelsesverdenen, som den har været. Der er vokset opgavegenrer frem, som i deres form mere specifikt matcher bestemte lærings- eller kompetencemål, og som søger at bidrage til refleksioner på andre måder, end den klassiske problemformuleringsstyrede opgave lægger op til. Det gælder for eksempel genrer som "snaplogs", "vignetter" og "portfolioskrivning". Både studerende og undervisere er ofte usikre på, hvordan man skal vejlede og bedømme disse nye genrer, så der er basis for, at Rienecker og Jørgensen i fremtiden udvider deres indføring til også at gælde nogle af de opgavegenrer. Måske et nyt kapitel i den næste udgave af *Den gode opgave*?

Den gode opgave er i sin 5. udgave stadigvæk svær at komme uden om. Dens styrke er dens håndgribelige og grundige indføring i, hvordan man skriver en opgavetekst, der bærer den videnskabelige teksts genretræk, og som derved bliver en god opgave. Derfor er bogen ikke bare en hjælp til at få gode karakterer (det er den også), men også til at skrive undersøgende tekster og dermed blive klogere på sit fag.